

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Αξιολόγηση της διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τα ενδιαφερόμενα μέρη»

(γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2015/C 383/09)

Εισηγητής: κ. Ronny LANNOO

Στις 20 Ιανουαρίου 2015, και σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 του εσωτερικού της κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα

«Αξιολόγηση της διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τα ενδιαφερόμενα μέρη».

Η υποεπιτροπή «Αξιολόγηση της διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τα ενδιαφερόμενα μέρη», στην οποία ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή της στις 9 Ιουνίου 2015.

Κατά την 509η σύνοδο ολομέλειάς της, που πραγματοποιήθηκε στις 1 και 2 Ιουλίου 2015 (συνεδρίαση της 2ας Ιουλίου 2015), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 179 ψήφους υπέρ, 1 ψήφο κατά και 4 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

Πρόλογος

Στόχος της παρούσας γνωμοδότησης πρωτοβουλίας είναι να εξεταστούν οι τρέχουσες μέθοδοι διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη —όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση— των οποίων κάνει χρήση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο πλαίσιο της ανάλυσης αυτής διατυπώνονται στη γνωμοδότηση εποικοδομητικές και ρεαλιστικές προτάσεις, προκειμένου να βελτιωθεί, κατά τρόπο διαρθρωτικό, η διαδικασία διαβούλευσης και η παρακολούθησή της προς το συμφέρον όλων των μερών.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Στην παρούσα γνωμοδότηση η ΕΟΚΕ διατυπώνει συστάσεις ως προς τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη —που προβλέπεται από τη Συνθήκη—, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των διαβουλεύσεων και τη μείωση του χάσματος που χωρίζει την Ευρώπη από τους πολίτες της. Το ίδιο εγχείρημα ανέλαβε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τη μορφή ευρείας διαβούλευσης των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τις διαδικασίες διαβούλευσης, και τα αποτελέσματά της έλαβαν τη μορφή της δέσμης μέτρων «Βελτίωση της νομοθεσίας» του αντιπροέδρου της Επιτροπής κ. Timmermans. Η ΕΟΚΕ θα εκδώσει σε επόμενο στάδιο, μετά από αίτημα της Επιτροπής, γνωμοδότηση σχετικά με το σύνολο της δέσμης μέτρων «Βελτίωση της νομοθεσίας».

1.2. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για τον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται η διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη και, κατ' επέκταση, για την ποιότητα των αποτελεσμάτων της. Για τον λόγο αυτό, η ΕΟΚΕ ζητεί διαβουλεύσεις σταθερές και αντιπροσωπευτικές, που εξασφαλίζουν προστιθέμενη αξία για τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις και ομάδες συμφερόντων.

1.3. Η εξέταση εκ μέρους της ΕΟΚΕ ενός δείγματος από τις διαβουλεύσεις κατά το πρώτο εξάμηνο του 2014 οδήγησε την ΕΟΚΕ στο εξής συμπέρασμα: η ποιοτική προσέγγιση ποικίλει ανάλογα με την ενδιαφερόμενη γενική διεύθυνση (ΓΔ): ο αριθμός των απαντήσεων είναι ανεπαρκής, γεγονός που λειτουργεί εις βάρος της αντιπροσωπευτικότητας: η γλώσσα και η ορολογία δεν είναι προσαρμοσμένες στις αντίστοιχες ομάδες-στόχους: δεν υπάρχουν εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα και την παρακολούθησή τους. Σε γενικές γραμμές, μπορεί λοιπόν να υποστηριχθεί ότι οι κατευθυντήριες γραμμές που ίσχυαν μέχρι σήμερα στον τομέα αυτό δεν εφαρμόστηκαν δεόντως.

1.4. Έχοντας επίγνωση των δυσκολιών που συνεπάγεται η διεξαγωγή κατάλληλων διαβουλεύσεων με το ποικιλόμορφο πλήθος των πολιτών και των οργανώσεων στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διατυπώνει πιο κάτω ορισμένες σαφείς και ρεαλιστικές διαρθρωτικές προτάσεις και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεργαστεί εποικοδομητικά στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή νέων μέτρων.

1.5. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να καταστήσει υποχρεωτικές για όλες τις γενικές διευθύνσεις της τις κατευθυντήριες γραμμές και τα πρότυπα ποιότητας που ισχύουν για τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η εφαρμογή των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, η ΕΟΚΕ προτείνει τη δημιουργία, στο επίπεδο της γενικής γραμματείας, μιας ομάδας συντονισμού η οποία θα μπορούσε να στηρίξει τις ΓΔ κατά τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

1.6. Μια πιο στρατηγική προσέγγιση της διαδικασίας διαβούλευσης από το στάδιο της προετοιμασίας έως αυτό της αξιολόγησης, η οποία θα προέβλεπε τη συστηματική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων διαρθρώσεων (δηλαδή των οργανώσεων που αντιπροσωπεύουν το ενδιαφερόμενο κοινό, των συμβουλευτικών οργάνων και των οργάνων διαβούλευσης), θα είχε ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας της διαβούλευσης και τη συγκέντρωση μεγαλύτερου αριθμού απαντήσεων. Ένας καλύτερος σχεδιασμός των διαβουλεύσεων και η γνωστοποίηση του στόχου τους θα διευκόλυναν τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών.

1.7. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι χρειάζεται κατάλληλη χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων μερών για να μπορέσει να εξασφαλιστεί μια ποιοτική διαδικασία διαβούλευσης. Η ΕΟΚΕ συνιστά, συνεπώς, στην Επιτροπή να κάνει χρήση για τον σκοπό αυτό των υφιστάμενων δομών, όπως η ΕΟΚΕ και οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις, και να βασιστεί στο μητρώο διαφάνειας. Ως εκ τούτου, δεν είναι απαραίτητη η δημιουργία νέων δομών.

1.8. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να εξορθολογιστούν περαιτέρω οι μέθοδοι και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Δύο είναι, κυρίως, οι πιθανές μέθοδοι διαβούλευσης: γραπτή/μέσω του διαδικτύου ή προφορική/διαδραστικές συζητήσεις. Τα κατάλληλα εργαλεία και μέθοδοι πρέπει να επιλέγονται σε συνάρτηση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, τις ομάδες-στόχους κ.λπ., στο πλαίσιο της γενικής στρατηγικής προσέγγισης της διαδικασίας διαβούλευσης. Επιπλέον, ενδείκνυται η υιοθέτηση κατά τρόπο αποτελεσματικό των νέων τεχνολογιών, ιδίως προκειμένου να προσεγγιστούν συγκεκριμένες ομάδες-στόχοι, όπως οι νέοι.

1.9. Στην εν λόγω προσέγγιση είναι σκόπιμο να γίνεται διάκριση μεταξύ διαβουλεύσεων με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και διαβουλεύσεων με το ευρύ κοινό. Η διαφορά μεταξύ των δύο δεν έγκειται μόνο στη μέθοδο, αλλά και στον στόχο, καθώς οι μεν πρώτες απαιτούν εξασφάλιση της αντιπροσωπευτικότητας, ενώ οι δεύτερες αποσκοπούν στην προώθηση της ένταξης και της συμμετοχής.

1.10. Όταν επιλέγεται η λύση του γραπτού ερωτηματολογίου, η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι αυτό πρέπει να διατίθεται σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ. Εξάλλου, το ερωτηματολόγιο πρέπει, κατά την ΕΟΚΕ, να αποστέλλεται εκ των προτέρων στις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ενδιαφερομένων, για να αποφεύγεται το ενδεχόμενο μια πολύ εξειδικευμένη ορολογία να το καθιστά δυσνόητο για το κοινό στο οποίο απευθύνεται.

1.11. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι είναι σημαντικό κατά τη διαχείριση των αποτελεσμάτων να προβλέπεται η ποσοτική και ποιοτική στάθμισή τους, ανάλογα με το αν η απάντηση προέρχεται από άτομο ή από αντιπροσωπευτική οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών ή ανάλογα με την αντιπροσωπευτικότητα και τον βαθμό συμμετοχής της κάθε οργάνωσης. Με τον τρόπο αυτό η απάντηση που δίνει μια αντιπροσωπευτική οργάνωση θα αξιολογείται ως σημαντικότερη.

1.12. Για να αυξηθεί η συμμετοχή στις διαβουλεύσεις, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι θα πρέπει να καταρτίζεται για κάθε διαβούλευση συνοπτική έκθεση των απαντήσεων που ελήφθησαν, σε αυτήν δε να αναφέρεται επίσης ο λόγος για τον οποίο ορισμένες απαντήσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την περαιτέρω επεξεργασία της πρότασης και γιατί άλλες αγνοήθηκαν.

1.13. Δεδομένου του ρόλου που της έχει ανατεθεί από τις Συνθήκες, η ΕΟΚΕ προτίθεται να διαδραματίσει τον ρόλο διαμεσολαβητή προκειμένου να συμβάλει στην επιτυχία της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Θα μπορούσε να συμμετάσχει και να συνεργαστεί σε όλα τα κρίσιμα στάδια της διαδικασίας (προσδιορισμός των ενδιαφερόμενων μερών, κατάρτιση ερωτηματολογίων, σύννοψη και παρακολούθηση των αποτελεσμάτων). Για να εξασφαλιστεί η διάρθρωση, η σταθερότητα και η αντιπροσωπευτικότητα της διαδικασίας, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε, όπως έχει κάνει στο παρελθόν, να διοργανώσει ακροάσεις και διασκέψεις και να συστήσει πλατφόρμες και φόρουμ διαλόγου.

1.14. Στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να αξιοποιήσει περαιτέρω τις δυνατότητες ενισχυμένης συνεργασίας με την ΕΟΚΕ, όπως προβλέπεται από το μνημόνιο συνεργασίας που υπεγράφη στις 22 Φεβρουαρίου 2012 από την ΕΟΚΕ και την Επιτροπή⁽¹⁾. Αυτό θα επέτρεπε, στο πλαίσιο της επιδίωξης της βελτιστοποίησης των πόρων και της υιοθέτησης μιας προσέγγισης διοργανικής συνεργασίας, την καλύτερη αξιοποίηση τόσο των ικανοτήτων και των ειδικών γνώσεων των ενδιαφερομένων μερών όσο και της πραγματογνωμοσύνης, της πείρας και της αρμοδιότητας της ΕΟΚΕ στις πρακτικές διαβούλευσης.

1.15. Όσον αφορά τις διαδραστικές συναντήσεις, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να αναλάβει δράση ως διοργανωτής, σε συνεργασία με την Επιτροπή, όπως ήδη πράττει τακτικά στην περίπτωση διαρθρωμένων πλατφορμών διαλόγου (π.χ. για τη μετανάστευση, για την κατανάλωση κ.λπ.).

⁽¹⁾ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.fr.eu-cooperation.22470>

1.16. Τέλος, η ΕΟΚΕ ζητεί να διοργανωθεί μια δυναμική εκστρατεία ενημέρωσης σχετικά με τη διαδικασία διαβούλευσης και με τις ίδιες τις διαβουλεύσεις. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να συμμετάσχει σε αυτές ενεργά, με τις οργανώσεις που εκπροσωπεί.

1.17. Εξάλλου η ΕΟΚΕ, ως φορέας προώθησης του διαρθρωμένου διαλόγου των πολιτών —βασικού μέσου της συμμετοχικής δημοκρατίας—, ενθαρρύνει την Επιτροπή να κάνει εντατικότερη χρήση των πλατφορμών διαρθρωμένου διαλόγου. Με τον τρόπο αυτό, αφενός, οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να λαμβάνουν αδιάλειπτα μέρος σε όλες τις φάσεις της πολιτικής διαδικασίας και, αφετέρου, θα υπάρξει εξοικονόμηση πόρων και χρόνου.

2. Τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

2.1. Τι προβλέπεται

2.1.1. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, «Προκειμένου να εξασφαλίζεται η συνοχή και η διαφάνεια των δράσεων της Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διεξάγει ευρείες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη».

Με αυτού του είδους τις διαβουλεύσεις επιδιώκεται η διασφάλιση της ενεργού συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών της κοινωνίας των πολιτών και των ίδιων των πολιτών στην αναζήτηση του ευρωπαϊκού γενικού συμφέροντος στο πλαίσιο της χάραξης πολιτικών, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι πολιτικές διαθέτουν δημοκρατικό έρεισμα και ότι παρέχεται η ευρύτερη δυνατή δημόσια στήριξη.

2.1.2. Η «διαβούλευση» είναι μια διαδικασία μέσω της οποίας η Επιτροπή συγκεντρώνει τις γνώμες και τις απόψεις των πολιτών και των ενδιαφερόμενων μερών. Η εν λόγω συμπληρωματική διαδικασία πρέπει να μην αποβαίνει εις βάρος του διαρθρωμένου διαλόγου των πολιτών (άρθρο 11 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση) ή των διαβουλεύσεων που πραγματοποιούνται σε συγκεκριμένα πλαίσια, όπως η διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου (συνδικάτα και εργοδοτικές οργανώσεις — άρθρο 154 της ΣΛΕΕ) ή η διαβούλευση με τα συμβουλευτικά όργανα, όπως η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (άρθρο 304 της ΣΛΕΕ)⁽²⁾, διότι πρόκειται για διαδικασίες τις οποίες δεν μπορεί επ' ουδενί να υποκαταστήσει.

2.1.3. Εκτός από τη διαβούλευση που πραγματοποιείται βάσει του άρθρου 154 της ΣΛΕΕ, οι κοινωνικοί εταίροι, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι ομοσπονδίες εργοδοτών συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία διαβούλευσης για την οποία γίνεται λόγος στα σημεία 2.1.1 και 2.1.2, ιδίως όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, το δικαίο του περιβάλλοντος, την εμπορική πολιτική κ.λπ.

Οι Συνθήκες αναγνωρίζουν στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συμβουλευτική λειτουργία έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Εξάλλου, ένα αναλυτικό πρωτόκολλο συνεργασίας⁽³⁾ εκδίδεται με σαφήνεια τις ρυθμίσεις που διέπουν τη συνεργασία μεταξύ της ΕΟΚΕ και της Επιτροπής.

2.2. Κατευθυντήριες γραμμές για τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

2.2.1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέσπισε το 2002 υποχρεωτικές ελάχιστες προδιαγραφές⁽⁴⁾ για τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με κάθε πρόταση, είτε νομοθετική είτε μη νομοθετική. Εξάλλου, στο πλαίσιο του προγράμματος REFIT η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα διεξαχθούν διαβουλεύσεις σχετικά με τις αξιολογήσεις, τους ελέγχους καταλληλότητας και την προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και των εκτελεστικών πράξεων⁽⁵⁾.

2.2.2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις κατευθυντήριες γραμμές που εξέδωσε το 2002 για τις ΓΔ σχετικά με τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων προβλέπει, μεταξύ άλλων, τη δημοσίευση των επεξηγηματικών σημειώσεων για το εκάστοτε υπό εξέταση θέμα, το περιεχόμενο και τον σκοπό των διαβουλεύσεων. Προβλέπεται επίσης η δημοσίευση, μετά το πέρας της διαβούλευσης, του αριθμού των απαντήσεων που συγκεντρώθηκαν, της ιδιότητας των συμμετεχόντων και της σύνοψης των αποτελεσμάτων.

⁽²⁾ Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), άρθρο 304:

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή ζητούν τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στις περιπτώσεις που προβλέπουν οι Συνθήκες. Δύνανται να ζητούν τη γνώμη της σε κάθε περίπτωση που το κρίνουν σκόπιμο. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή δύναται να λαμβάνει την πρωτοβουλία να διατυπώνει γνώμη στις περιπτώσεις που το θεωρεί σκόπιμο.

Αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προθεσμία τουλάχιστον ενός μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της· η προθεσμία υιολογείται από τη γνωστοποίηση στον πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαβιβάζονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή».

⁽³⁾ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.fr.eu-cooperation.22470>

⁽⁴⁾ COM(2002) 704, όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε από τα έγγραφα COM(2012) 746 και SWD(2012) 422.

⁽⁵⁾ COM(2014) 368.

2.2.3. Ως προς την πολυγλωσσία, επί του παρόντος δεν υφίσταται ρητή πρόβλεψη σε ισχύ.

2.2.4. Οι γενικές γραμμές και οι ελάχιστες προδιαγραφές του 2002 που πρέπει να τηρούνται όσον αφορά τη διαβούλευση των ενδιαφερόμενων μερών ορίζουν δέκα στάδια για τη διαδικασία διαβούλευσης τα οποία κατανέμονται σε τρεις φάσεις: τη χάραξη στρατηγικής⁽⁶⁾, τη διεξαγωγή της διαβούλευσης⁽⁷⁾, την ανάλυση των αποτελεσμάτων⁽⁸⁾.

2.2.5. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβλεπε τη χρήση δώδεκα διαφορετικών μεθόδων για τις προπαρασκευαστικές διαβουλεύσεις, ανάλογα με τους στόχους και τις ομάδες-στόχους. Οι δώδεκα αυτές μέθοδοι είναι οι εξής: ανοικτή δημόσια διαβούλευση μέσω του διαδικτύου· μελέτες· ευρωβαρόμετρο· διασκέψεις, δημόσιες ακροάσεις, συναντήσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη· συνεδριάσεις, εργαστήρια, σεμινάρια με τα ενδιαφερόμενα μέρη τα οποία αφορά άμεσα η διαβούλευση· ομάδες-στόχοι· προσωπικές συνεντεύξεις· ομάδα εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής· επιτροπές ΜμΕ· διαβούλευση με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές· ερωτηματολόγια· φόρουμ συζήτησης στο διαδίκτυο.

2.3. Πρακτική εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών

2.3.1. Παρά τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές και τον μεγάλο αριθμό των διαθέσιμων μεθόδων και εργαλείων, πολλά ενδιαφερόμενα μέρη διατύπωσαν αρνητικά σχόλια όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του σημερινού συστήματος διαβούλευσης. Μεταξύ των εμποδίων που διαπιστώθηκαν περιλαμβάνονται, συγκεκριμένα, η δυσκολία ενημέρωσης σχετικά με τη διαβούλευση (αδυναμία εντοπισμού με ευκολία των σχετικών πληροφοριών στους ιστότοπους της ΕΕ και ελλιπής δημοσιότητα της διαβούλευσης), η γλώσσα και η ορολογία, οι πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα και, τέλος, η παρακολούθηση μετά το πέρας της διαβούλευσης.

2.3.2. Επιπλέον, η ποιότητα και η προσέγγιση των διαβουλεύσεων ποικίλλουν σημαντικά ανάλογα με την αρμόδια ΓΔ, ενώ παρατηρείται και έλλειψη συντονισμού και ενιαίας μεθοδολογικής προσέγγισης.

2.3.3. Η ΕΟΚΕ εξέτασε βάσει δειγματοληψίας την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών κατά τις πρώτες 25 διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2014. Σύμφωνα με αυτή τη δειγματοληψία, διαπιστώνονται τα εξής:

— Η συμμετοχή στις διαβουλεύσεις μέσω του διαδικτύου ποικίλλει πολύ⁽⁹⁾.

— Όταν ο αριθμός των ερωτηθέντων είναι περιορισμένος, η αντιπροσωπευτικότητα είναι εκ των πραγμάτων εσφαλμένη, τόσο από γεωγραφική άποψη όσο και όσον αφορά την κατηγορία των ερωτηθέντων. Όταν ο αριθμός των απαντήσεων είναι μεγαλύτερος, η αντιπροσωπευτικότητα εμφανίζεται ορθότερη όσον αφορά τη γεωγραφική κατανομή, αλλά εξακολουθεί να μην είναι ισορροπημένη όσον αφορά την ποιότητα των απαντήσεων. Ωστόσο, παρατηρείται σαφής τάση επικράτησης των συνομιλητών από τα «μεγάλα» κράτη μέλη. Εξάλλου, οι απαντήσεις από οργανώσεις με έδρα τις Βρυξέλλες θεωρείται ότι προέρχονται από το Βέλγιο, ενώ σε πολλές περιπτώσεις πρόκειται για ομοσπονδίες ή ευρωπαϊκές οργανώσεις που δεν έχουν σχέση με το Βέλγιο ως κράτος μέλος.

— Όσον αφορά τη διαφάνεια και την ενημέρωση σχετικά με τα αποτελέσματα, από το δείγμα των 25 διαβουλεύσεων προκύπτει ότι μόνο ως προς 6 από αυτές δημοσιεύθηκε συνοπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων, δηλαδή σε λιγότερο από το ένα τέταρτο των περιπτώσεων. Σε λιγότερο από το ήμισυ των διαβουλεύσεων δημοσιεύθηκαν επίσης οι αντιδράσεις. Σε καμία από τις περιπτώσεις δεν δόθηκαν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στον σχετικό φάκελο.

Εν κατακλείδι, διαπιστώνεται γενικώς έλλειψη αντιπροσωπευτικότητας, ποιότητας και πληροφοριών σχετικά με τα αποτελέσματα και την παρακολούθηση.

⁽⁶⁾ 1. προσδιορισμός του στόχου της διαβούλευσης· 2. χαρτογράφηση των ενδιαφερόμενων μερών· 3. καθορισμός της μεθοδολογίας και των μέσων· 4. κατάρτιση του χρονοδιαγράμματος και της διάρκειας της διαβούλευσης.

⁽⁷⁾ 1. προετοιμασία ιστοσελίδας· 2. κοινοποίηση της διαβούλευσης· 3. καταγραφή των απαντήσεων που ελήφθησαν.

⁽⁸⁾ 1. ανάλυση των αποτελεσμάτων· 2. κατάρτιση έκθεσης και παροχή σχετικής ενημέρωσης· 3. αξιολόγηση της διαβούλευσης.

⁽⁹⁾ Ο αριθμός των συμμετεχόντων αναφέρεται μόνο στην περίπτωση 13 διαβουλεύσεων από τις 25 που διεξήχθησαν. Ο αριθμός των ερωτηθέντων κυμαίνεται από 14 έως 1 114. Το 50 % των διαβουλεύσεων έλαβε λιγότερες από 100 απαντήσεις.

3. Η Επιτροπή σήμερα: νέες μέθοδοι εργασίας και προοπτικές

3.1. Στις πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής η ενίσχυση της δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί μία από τις 10 προτεραιότητές της. Ο στόχος της συγκρότησης ενός υποχρεωτικού μητρώου για όλες τις οργανώσεις και τα άτομα που ασκούν δραστηριότητες εκπροσώπησης συμφερόντων στην Επιτροπή και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βρίσκεται στο επίκεντρο της προτεραιότητας αυτής.

3.2. Η Επιτροπή δημοσίευσε στις 19 Μαΐου 2015 μια δέσμη μέτρων για τη βελτίωση της νομοθεσίας, με τίτλο ακριβώς «Βελτίωση της νομοθεσίας»⁽¹⁰⁾, ως προς την οποία η ΕΟΚΕ θα εκδώσει γνωμοδότηση μετά από σχετικό αίτημα της Επιτροπής. Τα μέτρα που προβλέπονται στο πλαίσιο αυτό διαρθρώνονται σε τέσσερις άξονες: σε μια προσέγγιση διαφάνειας και διαβούλευσης, στη συνεχή επανεξέταση της ισχύουσας νομοθεσίας, σε καλύτερες αναλύσεις του αντίκτυπου και στον έλεγχο της ποιότητας, και σε μια νέα διοργανική συμφωνία.

3.3. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνονται επίσης κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές για τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Κατά την προετοιμασία τους, διοργανώθηκε διαβούλευση⁽¹¹⁾ με θέμα «Κατευθυντήριες γραμμές για τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη». Τα αποτελέσματα⁽¹²⁾ της διαβούλευσης αυτής ελήφθησαν υπόψη στην παρούσα γνωμοδότηση.

4. Συστάσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαβουλεύσεων

Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι διαβουλεύσεις αποτελούν ένα από τα μέσα που μπορούν να οδηγήσουν στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ ΕΕ και ευρωπαίων πολιτών, υπό την προϋπόθεση ότι οι διαδικασίες θα είναι κατάλληλα διαρθρωμένες, διαρκείς, και θα εξασφαλίζουν μια ικανοποιητική εκπροσώπηση των ενδιαφερόμενων μερών. Μόνο έτσι θα διασφαλιστεί ότι οι διαβουλεύσεις θα συμβάλουν στην αποτελεσματική συμμετοχή των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών στο ευρωπαϊκό σχέδιο.

Για τον σκοπό αυτό η ΕΟΚΕ έχει ήδη διατυπώσει συγκεκριμένες προτάσεις, μεταξύ άλλων στις γνωμοδοτήσεις της για τις διαβουλεύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Βελτίωση της νομοθεσίας», για το άρθρο 11 της ΣΛΕΕ και για το πρόγραμμα REFIT⁽¹³⁾.

4.1. Κύρια στοιχεία της διαδικασίας διαβούλευσης

4.1.1. Η ΕΟΚΕ ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταστήσει υποχρεωτική την εφαρμογή των υφιστάμενων εσωτερικών κατευθυντήριων γραμμών στις ΓΔ και να επιβάλλει κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης (π.χ. λόγω έλλειψης διαφάνειας στις απαντήσεις ή στην έκθεση ανάλυσης), όπως ακριβώς η κακή ποιότητα της εκτίμησης επιπτώσεων τιμωρείται από την «επιτροπή εκτίμησης των επιπτώσεων».

4.1.2. Η ΕΟΚΕ απευθύνει, συνεπώς, έκκληση να συσταθεί μια ομάδα συντονισμού στη γενική γραμματεία της Επιτροπής υπό την άμεση εποπτεία του αρμόδιου αντιπροέδρου της Επιτροπής. Η εν λόγω ομάδα θα μπορούσε να παρέχει, συν τοις άλλοις, τη στήριξη της σε όλες τις ΓΔ ως προς τη συνολική προσέγγιση και τη στρατηγική των διαβουλεύσεων, τη χάραξη και τη θέση σε εφαρμογή των απαιτήσεων ποιότητας και των συνοδευτικών διαδικασιών που αφορούν την ποιότητα, την ενημέρωση και την παρακολούθηση.

4.1.3. Η ομάδα συντονισμού θα μπορούσε να επικουρείται από ομάδα εμπειρογνομόνων, στους οποίους θα μπορούσαν επίσης να προστεθούν εκπρόσωποι των ομάδων-στόχων στις οποίες απευθύνεται η διαβούλευση. Η ΕΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να προβλέψει τη συμβολή της εμπειρογνομosύνης της ΕΟΚΕ στη σχετική διαδικασία, ιδίως όσον αφορά την επιλογή των ομάδων-στόχων, την έγκριση των ερωτηματολογίων, τη σύνοψη και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων.

4.1.4. Μια πιο συστηματική προσέγγιση των διαβουλεύσεων, με σαφές χρονοδιάγραμμα και έγκαιρη ανακοίνωση, θα βοηθούσε τους ενδιαφερόμενους να ετοιμάσουν τη συμμετοχή τους. Για τον λόγο αυτό είναι απαραίτητο να έχει καταρτιστεί ένα αξιόπιστο προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα των διαβουλεύσεων, το οποίο θα επικαιροποιείται τακτικά. Η ΕΟΚΕ συνιστά, γενικά, στην Επιτροπή να βελτιώσει τη διάρθρωση των διαβουλεύσεων, κυρίως από θεσμική άποψη και από την άποψη της αντιπροσωπευτικότητας, αξιοποιώντας τους πόρους των αντιπροσωπευτικών συμβουλευτικών οργανώσεων ή των ισοδύναμων οργανώσεων, τόσο του εθνικού όσο και του περιφερειακού και τοπικού επιπέδου.

4.1.5. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να δημοσιεύει ετήσια αξιολόγηση της προσέγγισης που έχει υιοθετήσει για τις διαβουλεύσεις, καθώς και των αποτελεσμάτων της.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/smart-regulation/index_en.htm

⁽¹¹⁾ Διαβούλευση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, διεξήχθη από τις 30.6 έως τις 30.9.2014: http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/consultation_2014/stakeholder-consultation/index_en.htm

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/docs/contributions/summary_replies_public_consultation_review_iag_2014_en.pdf

⁽¹³⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Βελτίωση της νομοθεσίας», ΕΕ C 48 της 15.2.2011, σ. 107.

Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Αρχές, διαδικασίες και δράσεις για την εφαρμογή του άρθρου 11 παράγραφοι 1 και 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας», ΕΕ C 11 της 15.1.2013, σ. 8.

Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πρόγραμμα ελέγχου της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας (REFIT): Τρέχουσα κατάσταση και προοπτικές», ΕΕ C 230 της 14.7.2015, σ. 66.

Η ΕΟΚΕ συνιστά στην Επιτροπή να προβεί στην απογραφή των βέλτιστων πρακτικών στα κράτη μέλη, προκειμένου να μπορούν να αξιοποιηθούν. Οι μελέτες του ΟΟΣΑ για το θέμα αυτό θα μπορούσαν να αποδειχθούν ιδιαίτερα χρήσιμες ⁽¹⁴⁾. Η ΕΟΚΕ συνιστά εξάλλου να ενθαρρυνθεί κάθε άλλη μορφή δέσμευσης και συμμετοχής πολιτών. Ο «κώδικας ορθής πρακτικής για τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων» του Συμβουλίου της Ευρώπης μπορεί να αποτελέσει ένα καλό παράδειγμα ⁽¹⁵⁾.

4.2. Χαρτογράφηση των ενδιαφερόμενων μερών

4.2.1. Χρειάζεται ένας ορθός ορισμός της ομάδας-στόχου της διαβούλευσης για να μπορούν να συγκεντρώνονται οι αναγκαίες πληροφορίες. Είναι επίσης αναγκαίο να υπάρχουν διαθέσιμα επαγγελματικά εργαλεία που είναι αποδεδειγμένα αξιόπιστα. Είναι επίσης απαραίτητο να διασφαλιστεί αποτελεσματική συνεργασία με τις υφιστάμενες δομές, δηλαδή την ΕΟΚΕ και τις αντιπροσωπευτικές και νόμιμες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Η ΕΟΚΕ μπορεί να συμμετάσχει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και της καλής συνεργασίας με τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις και με την Επιτροπή, στον προσδιορισμό των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων στο εσωτερικό συγκεκριμένων ομάδων-στόχων.

4.2.2. Το έργο που επιτέλεσε η ΕΟΚΕ ⁽¹⁶⁾ όσον αφορά τον ορισμό των κριτηρίων αντιπροσωπευτικότητας των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη ως βασικό στοιχείο αναφοράς στην εν λόγω διαδικασία προσδιορισμού των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί με τον τρόπο αυτό να βελτιώσει ακόμη περισσότερο τον αντίκτυπο των οργανώσεων αυτών κατά τις διαβουλεύσεις, καθώς και τη συνεργασία της μαζί τους.

4.2.3. Πρέπει να επιδιώκεται συστηματικά η κατάλληλη κατανομή, τόσο από γεωγραφική άποψη όσο και ανά ομάδα-στόχο. Εξάλλου, κατά την «χαρτογράφηση των ενδιαφερόμενων μερών» πρέπει επίσης να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις ομάδες που υποεκπροσωπούνται ή που διαθέτουν λιγότερους πόρους.

4.2.4. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να καθιερωθεί ένα σύστημα αιτιολογημένης στάθμισης για την ανάλυση των απαντήσεων που συγκεντρώνονται στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων, προκειμένου να δίδεται προτεραιότητα στις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις που είναι άμεσα ενδιαφερόμενες.

4.2.5. Για να αυξηθεί η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στις διαβουλεύσεις, το περιεχόμενο της ενημέρωσης που παρέχεται μετά το πέρας των διαβουλεύσεων αυτών έχει μεγάλη σημασία. Τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διαπιστώνουν το αποτέλεσμα της συμβολής τους —και, κατ' επέκταση, να αισθάνονται ότι πραγματικά επηρέασαν τις προτάσεις που διατυπώθηκαν— ή να τους δίδονται εξηγήσεις ως προς τους λόγους για τους οποίους ορισμένα στοιχεία δεν ελήφθησαν υπόψη.

4.3. Μεθοδολογία και μέσα

4.3.1. Η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να λειτουργήσει ως «δίκτυο δικτύων», με στόχο τη διάδοση στα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη των διαβουλεύσεων που διεξάγονται γραπτώς (μέσω του διαδικτύου) —όπως πράττει η Επιτροπή των Περιφερειών έναντι της τοπικής αυτοδιοίκησης. Όσον αφορά τις διαδραστικές συναντήσεις, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να αναλάβει τον ρόλο διοργανωτή, χάρη στις σχέσεις που έχει καλλιεργήσει και την εμπειρογνομοσύνη που διαθέτει στον συγκεκριμένο τομέα.

4.3.2. Το ερωτηματολόγιο της διαβούλευσης μέσω του διαδικτύου πρέπει να υποβάλλεται στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών των ομάδων-στόχων, με σκοπό τη διατύπωση παρατηρήσεων, και μάλιστα στη γλώσσα του κοινού στο οποίο απευθύνεται. Συνιστάται επίσης το ερωτηματολόγιο να έχει προηγουμένως δοκιμαστεί από ομάδα ενδιαφερομένων. Συνεπώς, θα ήταν ίσως σκόπιμο να προβλεφθεί μια εκ των προτέρων χαρτογράφηση των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και η κατάρτιση μητρώου διαφάνειας, ως μέσα για τον προσδιορισμό αυτών των οργανώσεων (βλέπε σημείο 4.2). Για να επιτευχθεί αυτό, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να διαδραματίσει τον ρόλο διαμεσολαβητή.

4.4. Καθορισμός του χρονοδιαγράμματος και της διάρκειας των διαβουλεύσεων

4.4.1. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, στην περίπτωση διαβούλευσης μέσω του διαδικτύου πρέπει να προβλέπεται προθεσμία τουλάχιστον 12 εβδομάδων και στην περίπτωση διαδραστικής συνάντησης προθεσμία 20 εργάσιμων ημερών. Η ΕΟΚΕ συνιστά να μην προωθείται διαβούλευση κατά τις θερινές περιόδους. Συν τοις άλλοις, πρέπει να τηρείται όσο το δυνατόν περισσότερο το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα (βλέπε σημείο 4.1.4).

Προκειμένου να μπορούν τα ενδιαφερόμενα μέρη να προετοιμάζονται για τη συμμετοχή στις διαβουλεύσεις, η ΕΟΚΕ κρίνει σκόπιμο να τους παρέχονται επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το σύνολο της διαδικασίας προετοιμασίας και τον προγραμματισμό των διαφόρων διαβουλεύσεων. Θα πρέπει να τίθενται σε εφαρμογή όλα τα μέσα που μπορούν να ενθαρρύνουν με επιτυχία τους ενδιαφερόμενους φορείς να συμμετάσχουν στις διαβουλεύσεις.

4.5. Δημοσίευση των διαβουλεύσεων: δυνατότητα πρόσβασης και προβολή

4.5.1. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων των αντιπροσωπειών της στα κράτη μέλη, να προωθήσει μια σταθερή και αποτελεσματική εκστρατεία ενημέρωσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση των διαβουλεύσεων και την ενθάρρυνση των ενδιαφερόμενων μερών να συμμετάσχουν σε αυτές. Η ΕΟΚΕ μπορεί σαφώς να διαδραματίσει έναν ρόλο και στον τομέα αυτόν και να ζητήσει από τα μέλη της να διαδώσουν τις σχετικές πληροφορίες στο δίκτυό τους.

⁽¹⁴⁾ <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/governance-regulators.htm>

⁽¹⁵⁾ http://www.coe.int/t/ngo/code_good_prac_fr.asp

⁽¹⁶⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ, ΕΕ C 88 της 11.4.2006, σ. 41.

4.5.2. Κάθε διαβούλευση πρέπει να ανακοινώνεται με σαφήνεια, με τον κατάλληλο τρόπο και σε εύθετο χρόνο στα μέσα ενημέρωσης της Επιτροπής, των κρατών μελών και στις ενδιαφερόμενες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Οι εκπρόσωποι της Επιτροπής στα κράτη μέλη θα πρέπει και αυτοί να λαμβάνουν μέρος σε αυτήν τη συνολική προσέγγιση.

4.6. **Ανάλυση των αποτελεσμάτων**

4.6.1. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι είναι σημαντικό η Επιτροπή να λαμβάνει υπόψη τις απόψεις που εκφράζονται κατά τις διαβουλεύσεις και να εξηγήσει γιατί έδωσε συνέχεια σε αυτές ή γιατί δεν τις έλαβε υπόψη.

4.6.2. Κατά την αιτιολογημένη στάθμιση στο πλαίσιο της επεξεργασίας των αποτελεσμάτων (βλέπε σημείο 4.2.3) οι φορείς της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών πρέπει να είναι εκείνοι που, κατ' αναλογία, εκπροσωπούνται περισσότερο.

4.7. **Κατάρτιση έκθεσης και σχετική ενημέρωση**

4.7.1. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της δημοσίευσης συνοπτικής έκθεσης, η οποία θα πρέπει να συνδυάζεται με σύντομη παρουσίαση όλων των απαντήσεων που ελήφθησαν. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί η διαφάνεια.

4.7.2. Επίσης, η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τη συνέχεια που δίδεται σε κάθε διαδικασία —ιδίως μάλιστα σε όσους απάντησαν—, κυρίως αναφορικά με τις προσαρμογές στις οποίες υποβλήθηκε η πρόταση και με τα επόμενα στάδια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

5. **Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής**

5.1. **Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης**

5.1.1. Στο πλαίσιο της επιδιωκόμενης βελτιστοποίησης των πόρων και σύμφωνα με μια προσέγγιση διοργανικής συνεργασίας, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να συνεισφέρει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων τόσο τις γνώσεις που διαθέτει όσον αφορά τα ενδιαφερόμενα μέρη που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο των διαφόρων πολιτικών της ΕΕ όσο και την πραγματογνωμοσύνη, την πείρα και την αρμοδιότητά της στις πρακτικές διαβούλευσης.

5.1.2. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να συμμετάσχει, ανάλογα με τις προτεραιότητές της όσον αφορά τις εργασίες της και σε συνεργασία με την Επιτροπή, στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση ορισμένων διαβουλεύσεων, να προβεί στην κατάρτιση γνωμοδότησης για το θέμα αυτό και, ενδεχομένως, να διοργανώσει δημόσια ακρόαση.

5.1.3. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί, συνεργαζόμενη κατάλληλα με τους ενδιαφερόμενους φορείς, να παράσχει τη συμβολή της και την εμπειρογνωμοσύνη της στην Επιτροπή κατά τα βασικά στάδια της διαδικασίας διαβούλευσης, κυρίως όσον αφορά την επιλογή των ομάδων-στόχων, το ερωτηματολόγιο, τη σύνθεση και τη μετέπειτα παρακολούθηση.

5.1.4. Η ΕΟΚΕ θα μπορούσε επιπλέον να λειτουργήσει ως «δίκτυο δικτύων» και ως διαμεσολαβητής, με στόχο τη διάδοση στα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη των διαβουλεύσεων που διεξάγονται γραπτώς (μέσω του διαδικτύου) —όπως πράττει η Επιτροπή των Περιφερειών έναντι της τοπικής αυτοδιοίκησης.

5.1.5. Όσον αφορά τις διαδραστικές συναντήσεις, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να αναλάβει δράση ως διοργανωτής σε συνεργασία με την Επιτροπή, όπως ήδη πράττει τακτικά στην περίπτωση των διαρθρωμένων πλατφορμών διαλόγου (π.χ. για τη μετανάστευση, για την κατανάλωση κ.λπ.).

5.1.6. Στο πλαίσιο μιας σταθερής και αποτελεσματικής ενημερωτικής εκστρατείας, η ΕΟΚΕ θα μπορούσε να συμβάλει, στηριζόμενη στα μέλη της, στη διάδοση των πληροφοριών εντός του δικτύου τους.

5.2. **Στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΟΚΕ**

5.2.1. Η ΕΟΚΕ θα μπορούσε, σε διαφορετικά στάδια της προετοιμασίας, της υλοποίησης και της παρακολούθησης της διαβούλευσης, να αποτελέσει τον δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών.

5.2.2. Ως προς ορισμένες δραστηριότητες, όπως οι διαδραστικές συναντήσεις, θα μπορούσε να προβλεφθεί κοινή δράση της Επιτροπής και της ΕΟΚΕ.

Βρυξέλλες 2 Ιουλίου 2015.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE